

LYS OG LIV

UTGITT AV MENIGHETSFAKULTETET

Foto: Dag Smemo

*„og lærer dei å halda alt det som eg har
bode dykk”*

Mt. 28,20

Spesialnummer om Institutt for kristendomskunnskap

LYS OG LIV UTGITT AV MENIGHETSFAKULTETET

REDAKTØRER: Rektor Erling Utnem og administrasjonssjef Erling Servan. Utkommer 8 ganger årlig. Kontingent: kr. 5,— pr. år. — Ekspedisjon: Gydas vei 4, Oslo 3. Postgiro 128 78. Bankgiro 8002.07.74782. Telefon: Sentralbord 46 79 00. -- Bladet sendes gratis til alle MF-foreninger og prostikomitéer for MF, til samtlige menighetsråd i landet og alle navngitte bidragsytere som gir bidrag på kr. 5,— og derover. — Hvis ikke annet er uttrykkelig nevnt av senderen, betraktes beløp til kr. 20,— som kontingent til bladet.

TAKK FOR DIN GAVE!

Gaver:	Januar		Februar		1/1—28/2	
	1972	1973	1972	1973	1972	1973
Personlige	62 211	132 266	48 481	55 659	110 692	187 925
Kollekter	3 606	6 472	1 920	1 303	5 526	7 775
Offer	50 046	88 138	17 934	18 770	67 980	106 908
<i>Sum:</i>	115 863	226 876	68 335	75 732	184 198	302 608
Foreninger	23 345	46 962	14 979	14 500	38 324	61 462
Bøsser og andre g.	392	12	1 032	0	1 424	12
<i>Sum «ordinære» g.</i>	139 600	273 840	84 346	90 232	223 946	364 082
Testamentariske g.	104 018	4 505	5 732	50	109 750	4 555
<i>Sum gaver:</i>	243 618	278 355	90 078	90 282	333 696	368 637

Gaver til Menighetsfakultetet er **SKATTEFRIE**, og kan fratrekkes i selvangivelsen. (Etter lovendring i 1970.)

Følgende bestemmelse gjelder: «Fradrag etter denne bestemmelsen kan, når tilskuddet (gaven) utgjør mer enn kr. 10 000,—, ikke overstige 10 pst. av den skattepliktiges inntekt i det år da tilskuddet gis.»

Kvittering/vedlegg til selvangivelsen blir sendt etter hvert for alle gaver på kr. 50,— eller mer. De som ønsker spesiell kvittering for gaver under dette beløp, bes vennligst gjøre oppmerksom på det.

Fra 1/1-73: Gaver til Menighetsfakultetet, Gydas vei 4, Oslo 3:

POSTGIRO: 128 78 — BANKGIRO: 8002.31.70896.

«... av det din hånd har gitt oss...»

Av Ivar Asheim

«Vi priser deg, vår Gud... Fra deg kommer det alt sammen, og av det som din hånd har gitt oss, har vi gitt deg.» (1 Krøn. 29, 13 f.)

Ordet er hentet fra en bønn bedt i forbindelse med innsamling til templet i Jerusalem og passer forsåvidt ikke dårlig på første side i et blad som mer enn noe annet pleier å tale om innsamling. Men jeg tror ordet også har en dypere mening: det kan settes som overskrift over hele kirkens liv og over den enkelte kristnes liv. Slik var det jeg her ville få bruke det.

Kan vi finne et bedre motto for et Institutt-nummer av Lys og Liv? Av Guds hånd har vi fått alt. Nå dreier det seg om å gi alt tilbake til ham som gav.

Og som dette gjelder i skolen, så gjelder det like fullt i kirken, i hjemmet og på arbeidsplassen. Hva annet kan kristent liv være enn å gi tilbake til Gud det som vi først har mottatt av hans gavmilde hånd!

Hverdagens liv er naturligvis vendt imot verdier vi skal forvalte og mot medmennesker som trenger vår tjeneste. Det er vendt mot verden. Og her er det saktens nok både å slite med og å glede seg over. Men den kristnes hverdag skal samtidig være *vendt imot Gud*. Den skal ha søndagens perspektiv. Den skal ta form av en offertjeneste vedt imot alteret.

En *takkoffertjeneste* — for *smerstens* offer har Gud tatt på seg ved sin sønn Jesus Kristus.

Lovsangsofferets tjeneste. «Vi priser deg — for fra deg kommer det alt sammen»:

- krefter og virkelyst som en morgenstund kan dirre gjennom sjel og kropp: la oss prise Gud — og gi gaven tilbake til ham gjennom et dagsverk utført i takknemilighet,
- innsikt og kunnskap: Gud er all visdoms kilde — i takk til ham skal vi få gi andre del i hva vi selv har mottatt,
- motbør, og *trøst* under motbør — for «trøstes vi, da er det dere til en trøst som viser seg kraftig i tålmod under de samme lidelser som vi lider» (2. Kor. 1, 6).

Mottar vi det som livet møter oss med, av Guds hånd, da har vi alltid noe å gi. Da får dagsarbeidet også en ny dimensjon. Det blir altervendt. La oss ikke glemme den dimensjonen, for gjør vi det, da står vi igjen bare med trivialitetene der hvor vi kunne ha hatt lovsang i vårt sinn.

Institutt for kristendoms-kunnskap

Det har vært som et eventyr — ja, mer!

En mindre arbeidsgruppe forbedret på etterjuls vinteren 1967 starten av Institutt for kristendoms-kunnskap. Professor *Sverre Aalen*, dav. konsulent *Aasmund Dale*, lektor *Ole Modalsli* og adjunktstipendiat *Andreas Aarflot* var overlatt ansvaret for utformingen av grunn- og mellomfags-studiet ved MF. Ut-over våren ble undertegnede også med og fikk være vitne til hvorledes studieplaner, eksamensreglement og bestemmelser om studievilkår, obligatorisk undervisning o. s. v. tok form.

Komiteen hadde klare forbilder å holde seg til. Enhver som kjenner planene for faget ved Universitetet i Oslo og ved Lærerhøyskolen i Trondheim vil finne mange felles trekk både angående studiets oppbygning, eksamenskrav og litteraturlister. Men studiet fikk alt fra først av sin bestemte profil. MF's vilje til troskap mot vår kirkes skrift og bekjennelse skulle fram. På to punkter representerte planene noe nytt. Fagene religionspedagogikk og kristendomsmetodikk var med. Ved MF skulle kristendomsstudiet så langt som mulig ha en skolerettet karakter. Fagets plass i skolen skulle underkastes drøftelse av generell og av mer praktisk art.

Hvor skulle så undervisningen foregå? Lokalene i St. Olavsgt. 29 var jo allerede sprenget. Fantest det muligheter i nærheten? — Nei, men

fakultetets venner på Diakonhjemmet med forstander *Sigurd Heiervang* i spissen åpnet sitt nye undervisningsbygg for oss. Festsalen kunne vi nytte til kombinert auditorium og lesesal, en mindre kantine ble stilt til disposisjon som seminarrom. — Desverre ble oppholdet på Vinderen av bare 2 års varighet. Undervisningsavdelingen på Diakonhjemmet trengte plassen selv.

Noe av det mest spennende ved starten var jo om det ville komme noen studenter. Spenningen fikk sin utløsning nokså raskt. Allerede i sommerferien 1967 ble det klart at beskjefligelsesproblemer ville hverken dosent Modalsli eller andre av lærerne få. I begynnelsen av høstsemesteret 1967 hadde instituttet rundt regnet 40 innskrevne grunn- og mellomfagsstudenter. Og det vokste. Med 100 % hvert av de flg. semestre:

1967 II	40
1968 I	80
1968 II	160

Tallene inkluderer våre mange ettermiddagsstudenter, lærere i full post som studerer på si'. Senere har veksten heldigvis vært atskillig svakere. Studenttallet har stabilisert seg på ca. 225. I forhold til det totale studenttall på MF utgjør kristendomsstudentene omtrent 1/3. Kan-skje er dette et rimelig tall sett

— TILBLIVELSE OG VEKST

i lys av MF's samlede formål: utdanning av prester og lærere.

Ville så myndighetene godkjenne planene våre — og gi kompetanse til de kandidater vi var i ferd med å uteksaminere? Det ble nødvendig med atskillige drøftelser, både underhånden og mer offisielt. I løpet av 1968 ble saken klarert. Først ute var Kirke- og undervisningsdepartementet: grunnfagseksamen var sikret som videreutdannelsesenheter for lærere.

Noe tregere gikk det ved Universitetet i Oslo. Men også her utviklet tingene seg til gunst for oss, idet MF's grunn- og mellomfagseksamen ble godkjent som del av cand.mag./philol.-eksamen.

Problemer har det vært siden også. Sommeren 1969 stod vi som nevnt uten lokaler. I denne situasjon er det ass.gen.sekr. *Josef Dahl* i Indremisjonsselskapet nærmest tryller frem fint opp-pussede lokaler i Stafeldsgt. 4. Trykkeriets gamle rom gir plass for alle studentene. Igjen benyttes løsningen med kombinert auditorium og lesesal. Senere fremskaffes også et stort seminarrom, et kollokvierom, og eget kontor, alt sammen i en bygning tvers over gaten for lesesalen. Santalmisjonens møtesal i Holbergs gt. 23 lar kretssekretær *Torleif Mortenssen* oss få benytte til seminarrom hver formiddag.

Indremisjonsskaféen fungerer som

kombinert kafeteria, rom for mindre arbeidsgrupper og samtaler av mer privat karakter. Da vanlige kafe-gjester trives med det sterkt ungdommelige innslag.

Utviklingsarbeidene har fortsatt etter at studieplanene ble ferdige i 1967. For det første er disse planer blitt fortløpende revidert. Så har det presset seg frem behov for hovedfagsstudium. En spesiell gruppe har dessuten arbeidet frem planer for en ett-årig kateket-utdanning på basis av avlagt grunnfagseksamen. Hovedfagsstudentene har kommet i et antall vi ikke hadde forutsett. Pr. idag er det i alt 17 innskrevne. 2 er allerede uteksaminert.

Det er for tidlig å si noe om hvorledes det vil gå med kateket-utdanningen. Men, vil det egentlig være underlig om Kirke- og undervisningsdepartementet godkjenner planene og støtter driften — ?

Etter innflyttingen i nybygget i fjor sommer er kristendomsstudentene i helt annen grad enn tidligere blitt integrert i fakultetet. Det er én stor familie som til daglig har sitt virke i huset. En del forelesninger og ovelser er felles for teologi- og kristendomsstudenter. Mer vil komme, ikke minst i forbindelse med gjennomføringen av den nye studieordning for teologer, som forøvrig har hentet mange gode ideer fra instituttet. — Ellers er det jo felles lesesaler, oppholdsrom, kan-

tine, mosjonsrom. Morgenandakt og ukentlige tekstgjennomgørelser er også felles for begge studentgrupper.

Arbeidsgruppen av 1967 ble i januar 1970 avløst av nye styringsorganer. Et instituttråd med dosent Modalsli, senere med professor *Ivar Asheim* i spissen leder virksomheten. Lærerne ellers er medlemmer av rådet, og studentene har sine 3 representanter. I avgjørende saker av budsjett-, studie- og læremessig art er det rimelig nok fakultetets topporganer som har siste ord.

Noen tall vil illustrere hva som har skjedd og hva som er i gjære:

Antall uteksaminerte kandidater
1968 I—1972 II:

grunnfag	439
mellomfag	120
hovedfag	2

Tilsammen: 561

Studenttallet pr. 1/11-72.
(statistikkdato):

grunnfag	190
mellomfag	29
hovedfag	13

Tilsammen: 232

Det har vært festlig å være med.

Det har vært som et eventyr —
ja, mye mer enn det! *Nils Helgesen*

Kateket Reidun Ask:

Aldri lærte jeg vel så mye på så kort tid som da jeg studerte kristendomskunnskap ved instituttet. Jo, visst durte gravemaskiner, og vi måtte forlate lesesalen i kjelleren i Staffeldtsgate når andre skulle ha forelesninger der.

Men når vi var der, — da virket det som om det var godt for mange av oss å møte Bibelens personer

som mennesker som oss selv. De hadde de samme menneskelige trekk, de samme naturlige motforestillinger, var mennesker med begrensning i viten. Men de var kalt av Gud til å gjøre et arbeid han ville gi sin visdom og kraft til.

Videre er jeg takknemlig for at det ble strevet med lov og evangelium, med dåp og nattverd, og for den innsikt i stoffet som ble ervervet.

I den første tiden etter grunnfags-eksamen hentet jeg tydelig momenter fra det nyervervede til samtaler og forberedelser.

Nå har stoffet blitt en del av en selv — i mange tilfeller til holdninger. Ja, jeg tror at jeg ved dette studium fikk mye av den nødvendige sikkerhet som trengtes i de mange forskjellige oppgaver i kirke og skole som jeg har fått møte i de to årene jeg hittil har vært kateket i Tynset.

Her oppe fra fjellbygda synes det imidlertid å være så få av studen-

Jeg har tatt en pause i arbeidet med retting av norskoppgaver og planlegging av foreldremøte. Jeg tenker på Instituttet. Takknemlige tanker melder seg. Virkeligheten på MF forrige skoleår oversteg alle forventninger!

Tenk å ha tid til å lese, tid til å fordype seg i bøker og faglige samtaler! Tenk å ha anledning til å lytte og til å trenge dypere inn i Guds ord ved gode læreres hjelp! Tenk å få være omgitt av vennlige og hjelpsomme kristne venner! Tenk å få oppleve utfordringene og spenningen ved studiet, — og likevel, for en deilig hvile å få være *elev* en stund!

Men MF-tiden er ikke bare minner. Den er fortsatt en levende vir-

tene fra instituttet som har søkt kateketstillinger. Det stemmer ikke helt med de mange jeg har hørt uttale seg med begeistring om studiet. Men velkommen med!

Reidun Ask

kelighet i form av nye venner, nyttige stensiler og notater, et utvidet og stødigere kunnskapsgrunnlag for det daglige arbeidet i skole og ungdomsklubb. Gjerne skulle jeg lest videre og lært mer, for jeg forstår at store rikdommer enda ligger og venter i Bøkenes Bok. Dag for dag er det likevel en grunnleggende sannhet jeg framfor alt trenger å høre og lære på nytt og på nytt: *Han dode for meg!* Jeg er dypt takknemlig for at dette også var det sentrale budskap på Instituttet. Det gav trygghet og mot til å gå videre inn i studiene og etterpå ut i arbeidslivet igjen.

Takk! Gud signe Instituttet i semestrene som kommer!

Målfrid Norum

Kristendomsstudent Tor Holm:

Som kristendomsstudent på MF

Når jeg har fått som oppgave å skrive noen ord om mine inntrykk som kristendomstudent på MF, er det vanskelig, for ikke å si umulig, å gjøre seg til talsmann for alle studentene på Instituttet. Leserne må ha meg tilgitt i så måte.

Men om bildet skulle være subjektivt, så tror jeg de fleste kunne skrive under på at et studium på MF er noe av det mest givende en ung kristen kan oppleve. Faget inneholder så mange visjoner og rikdommer at det ofte synes grenseløst på dimensjoner. Lærerne formidler sin kunnskap og innsikt og leder oss inn i «skattkammeret». Her får

vi del i det mangfold på tanker og sannheter som «den gamle bok» rommer. Forelesninger og seminarer gjør undervisningen allsidig. Dette undervisningsopplegget gir ikke bare ren kunnskapsformidling, men også muligheten for dialog mellom lærere og studenter p.d.e.s. og mellom studenter seg imellom p.d.a.s. Vi som studerer her ser også positivt på den vekt som er lagt på det pedagogiske og metodiske undervisningstilbud. Nettopp her møter det oss store problemer i en fremtidig undervisningssituasjon.

MF har vel stort sett vært synonymt med institusjonen for presteutdannelse. Det er naturlig at det er dette de fleste forstår med begrepet. Imidlertid bør det etterhvert bli klart, at også kristendomstuden- tene har fått sin berettigede plass her. Jeg tror det er saklig å trekke begge utdannelsesformer inn i MF- begrepet. Da er vi også i tråd med Luther som klart så sammenhengen mellom kirke og skole, og mellom sakramentsforvaltning og undervisning.

Dette elder meg over til forholdet: kristendomstudent-teologistudent. Man kan kanskje oppfatte dette forhold som et konkurranseforhold. Kanskje en spesiell omstendighet som skjedde sist høst kan belyse det faktiske forhold. MF-koret har hatt en lang tradisjon som mannskor. Etterhvert ble det et større og større problem å få rekruttering til koret. I høst besluttet styret i koret seg for å henvende seg til det kvinnlige innslag (de fleste kristendomstud.) for om mulig å rette på skadene. Så langt jeg har brakt i erfaring, fungerer denne løsningen over all forventning.

Mest av alt synes jeg MF kan

karakteriseres med uttrykket: «den kristne enhet». Det er kanskje store ord, men ikke desto mindre er det et faktum. Jeg tenker på når vi hver morgen samles til andakt i det fine kapellet her på nybygget. Enten det er en professor eller en grunnfagsstudent som er dagens andakts- holder, er vi alle sammen ett under Ordets hørelse. Ordet samler oss og forener oss. Det er Ordet som dømmer og som frigjør. Overfor Ordet er vi alle like. Vi trenger alle Guds nåde i Kristus Jesus. Vi ber om innbyrdes kjærlighet, — og det virker, ikke magisk, men som en Guds lovmessighet.

Avslutningsvis vil jeg rette en takk til alle i by og bygd som gjør det mulig for oss å ta vår utdannelse her. Takk for midler og forbønn. Takk for det tidsmessige nybygget dere har gitt oss. Det er dere, som realiserer dette kall og denne tjeneste, som holder det hele igang så stadig nye får møte Guds Ord og deretter gå inn i tjenesten i kirke og skole.

Tor Holm

Offertanken i nattverden

Kristen Edvard Skaar avla sist høst hovedfageksamen ved Menighetsfakultetets Institutt for kristendomskunnskap. Hans hovedoppgave, en stensilert bok på 133 sider, var en systematisk undersøkelse av offermotivet i nattverden. Den hadde tittelen *Det eucharistiske offer*. Redaksjonen har bedt Skaar presentere noen synspunkt fra sin hovedoppgave for *Lys og Liv*.

I innstiftelsesordene til nattverden sier Jesus: «dette er mitt lege-

me, — dette er mitt blod, som utgytes for mange til syndenes forlatelse.» Dette er løftet som er knyttet til nattverden. Når vi mottar brødet og vinen, tror vi derfor at vi også mottar Jesu legeme og blod, og at vi dermed får syndstilgivelse. Dette er det viktigste; det er hele evangeliet i nattverden. Men mange som tror at dette skjer, spør også om *hvilket* legeme det her er snakk om, *hvordan* det kan være nærværende, og *hvorfor* vi får syndstilgivelse.

Dette er spørsmål som også flere teologer er opptatt av. Eksegetene forteller oss at innstiftelsesordene i NT er preget av offersproget. Blod — legeme — syndstilgivelse. Det må derfor være snakk om et offer, og «Jesu legeme» kan ikke være et annet legeme enn det Han ofret på korset for å forlike Gud og verden (Matt. 26, 28; Hebr. 9, 2; Kor. 5, 18). Men etter oppstandelsen og himmelfarten er Kristi ofrede legeme forherlighet og tilstedet foran Guds trone, fordi Kristus selv er det (Hebr. 10, 12). Derfor må det være Kristi korsfestede, men forherligede, legeme som blir nærværende i brød og vin for å gis til menigheten. Den får således del i Hans offer. Jesu offer ble på Golgata gitt for oss, og det blir gitt til oss i nattverden.

Men hvordan kan Kristi korsoffer, som skjedde til en bestemt tid én gang for alle, bli nærværende når vi feirer nattverden? Vi feirer den til minne om Kristus (Luk. 22, 19b; 1. Kor. 11, 24b). Men å gjøre noe til minne om noe(n), må ikke tolkes utfra vår tids psykologiske forståelse av hva det vil si å minnes, men må sees på bakgrunn av GT, og særlig da påskemåltidet som

den første nattverd var en del av. Her mintes man utgangen fra Egypt, og enhver deltaker skulle se seg selv som utgått derifra (2. Mos. 13, 8). De som deltok i måltidet, fikk da del i Guds store frelseshandling med Israel, og de ba om at Gud måtte minnes dette, så Han derfor ville sende Messias til sitt folk. I nattverden er det imidlertid ikke utgangen fra Egypt vi «minnes», men Kristi Golgatagjerning, Guds store frelseshandling med oss. Den blir reelt nærværende under brød og vin forat den skal gis til oss. Som døpte og troende har vi alt del i Kristi frelse, men Hans frelsesverk må stadig aktualiseres for oss, forat vi fremdeles kan ha samfunn med den hellige Gud. Det er Han som gjør Kristi offer nærværende for menigheten, og Han gjør det *ved* Kristus, i Den Hellige Ånd og *gjennom* innstiftelsesordene som skaper hva de nevner, fordi de er Kristi ord. Men selv om det er Faderen som er det egentlige subjekt, så er Kristus selv aktivt handlende, og derfor kan man godt si at det er Han som gjør brødet og vinen til bærere av sitt ofrede legeme og blod.

Da vi som døpte og troende — men allikevel syndere — feirer nattverden, bekjenner vi at vi tar vår tilflukt til Jesus Kristus og Hans gjerning. For bare gjennom Ham kan vi syndere fortsatt ha samfunn med Gud Fader. Og fordi vi viser at vi tror på Kristus og setter vår lit til Hans frelsesverk, så tilgir Gud oss vår synd. Det skjer av Hans nåde, for Kristi skyld, ved troen på Ham — en tro som her gir seg uttrykk i handling, nemlig mottakelsen av det Kristi offer, som vi bekjenner at vi er avhengige av for

å kunne stå i det rette forhold til Gud.

Vi har nå sett hva Gud gir oss i nattverden og hvorfor Han gjør det, og vi skal nå se hva vi gir Ham. At vi skulle gi — ofre — noe til Gud, er for mange kristne en uevangelisk tanke. Man tenker seg da at Gud fremdeles skulle være vred, og at vi ofrer til Ham for å omstemme Ham. En slik tanke er selvfølgelig helt ubibelsk. Gud *har* i Kristus forlikt verden med seg selv (2. Kor. 5, 19a). Jesus *har* båret frem et eneste offer for syndene våre én gang for alle (Hebr. 10, 12), og vi hverken kan eller skal frembære et nytt forsoningsoffer, eller et offer som supplerer dette. Men utfra Ps. 50, 14; 51, 19; Rom. 12, 1; Hebr. 13, 15 f; Ap. 4, 9 ff og 8, 3 ser vi at Guds folk, som er blitt forsonet med Ham gjennom det ene, fullkomne offer av Kristus, er kalt til å gi Gud a) vår lovsang og tilbeldelse, b) våre legemer, dvs. vår personlighet og c) vår tjeneste for nesten. a) og b) settes i Apologien (forsvarstidsskriftet for Den augsburgske bekjennelsen) art. 24 i forbindelse med nattverden. Det kalles der vårt takkoffer, noe vi gir som takk til Gud fordi vi får motta Kristi ofrede legeme og blod — og ved det blir forénet med Ham og de andre nattverdsgjestene — og får syndstilgivelse av Gud Fader for Kristi skyld. Disse tankene har imidlertid vært lite fremme i norsk lutherdom. Men vi for vår del mener

det er nødvendig å knytte f. eks. tanken om selvfrembærelsen til Gud (Rom. 12, 1) til nattverden, for der kommer det klart frem at vi som syndere ikke kan bli akseptert av Gud uten gjennom Kristus og Hans offer. Kristi rettferdighet blir der gitt til oss som en gave. Og uten den står vi som uhellige (syndere) overfor den hellige Gud. Men fordi vi er i Kristus, så ser ikke Gud på oss og vår synd, men på Kristi rettferdighet; og derfor tar han oss på ny inn i samfunn med seg som sine tjenere og medarbeidere. Nattverden blir således et liturgisk uttrykk for rettferdiggjørelsen ved tro.

Etter at vi i nattverden har mottatt Guds gave, og dermed er blitt akseptert av Ham, sendes vi tilbake til hverdagen. Der er vi satt for å tjene vår neste ved å vitne om Kristus i ord og gjerning (Hebr. 13, 16) og lovprise Guds navn. Men bare ved at Kristus er Herre over vårt liv, kan denne vår tjeneste for medmenneskene bli en rett tjeneste for Gud. Vår tjeneste for den tre-enige Gud i lovprisning, tilbeldelse og selvovergivelse i forbindelse med nattverden, og vår tjeneste for Ham i hverdagens tjeneste for vår neste, utgjør en enhet — vårt takkoffer. Det er et takkens svar på alt det gode den tre-enige Gud har gjort — og gjør — med oss. Det er vår gjerning, men egentlig et verk av Den Hellige And.

Kr. Edvard Skaar.

Ny week-end for tidligere institutt-studenter

I løpet av de 6 årene Menighets-fakultetets Institutt for kristendoms-kunnskap har eksistert, har mer enn 500 studenter gjennomført sine studier og avlagt sin eksamen der. For hovedtyngden av disse ble studietiden på Menighetsfakultetet kort, for mange bare ett år. Slik studiet ved instituttet er organisert blir gjennomtrekken av studenter vesentlig større enn hos teologene.

Ikke minst av den grunn vil instituttet prøve å holde så god kontakt som mulig med sine tidligere studenter. I september i fjor ble det arrangert en week-end for tidligere institutt-studenter i det nyinnvidde MF-bygget. Tilslutningen ble god. Hovedtyngden av de frammøtte var, som rimelig kan være, fra Østlandet, men ikke så få hadde funnet anledning til en Oslo-tur fra andre landsdeler. Samværet ble da også en inspirasjon både for de frammøtte og for oss som arbeider «på huset».

Planer om å følge dette tiltaket opp med et mer omfattende etterutdanningskurs for kristendoms-lærere ble drøftet ved denne anledningen, og ledelsen ved instituttet har arbeidet videre med det spørsmålet. På grunn av enkelte usikkerhetsmomenter når det gjelder bemanningen i lærerstaben, har en ikke våget å ta opp denne utfordringen i inneværende år.

Derimot vil week-end-arrangementet for tidligere institutt-studenter blir gjentatt til høsten, også denne gangen med spesielle forelesningstilbud. Blir tilslutningen like god som i fjor, bør vel dette bli en fast tradisjon. *Ledelsen av instituttet har altså den glede å innby tidligere studenter ved instituttet med ektefeller eller forlovede til noen samvær lørdag og søndag 15. og 16. sept. 1973 i Menighetsfakultetets bygg, Gydas vei 4.* Meningen er både å gi anledning til å gjenoppsøke gammelt vennskap og å hente inspirasjon til arbeidet i skole og menighet.

Hovedarrangementet blir et festlig samvær lørdag kl. 19. Om formiddagen samme dag blir det arrangert et par forelesninger over emner som en antar har særlig interesse for dem som underviser i kristendom. Søndag kl. 13 blir det en mer uformell kirkekaffe i fakultetets kantine.

Nærmere detaljer om programmet vil bli kunngjort når tiden nærmer seg. Da vil det og bli gitt en frist for påmelding til de nevnte arrangementene. Foreløpig foreslår vi at datoene blir notert og at gamle studiekamerater setter hverandre stevne den 15. og 16. september.

A.S.

**Ivar
Asheim**

**Anders Jørgen
Bjørndalen**

**Nils
Helgesen**

**Oddrun
Haabesland**

Lærere ved instituttet

Ivar Asheim, professor, f. 1927, tidligere direktør for den teol. avd. i Det Lutherske Verdensforbund i Geneve, har bl. a. skrevet «Familiens ansvar i oppdragelsen», 1957, «Orientering i religionspedagogikken», 1970, foreleser i religionspedagogikk, er formann i Instituttrådet.

Anders Jørgen Bjørndalen, fakultetslektor, f. 1929, har bl. a. sammen med andre skrevet «Første Mosebok. En kommentar», 1970, foreleser over Gammeltestamentlige tekster.

Nils Helgesen, undervisningsleder, f. 1926, tidligere lektor ved Oslo lærerskole, leder seminar over Gammeltestamentlige tekster.

Oddrun Haabesland, vitenskapelig assistent, f. 1943, studieopphold i Israel, leder seminar over Gammeltestamentlige tekster.

Hans Kvalbein, fakultetslektor, f. 1942. Har bl. a. skrevet «Hovedtanker i Johannesevangeliet», 1970, foreleser over Nytestamentlige tekster.

Ole Modalsli, dosent, f. 1913, tidligere forstander i Frikirken, har bl. a. skrevet «Evangeliet om helliggjørelsen», 1952, «Markusevangeliet i Bibelverket», 1971, foreleser over Systematisk teologi, men har studiefriår 1972/73.

Olav Guttorm Myklebust, professor, f. 1905, tidligere misjonsprest i Syd-Afrika og leder av Egede-instituttet, har bl. a. skrevet: «Et troens fellesskap», 1970, «Misjonen i vår tid», og foreleser over religionshistorie.

Kjell Olav Sannes, vitenskapelig assistent, f. 1945, leder seminar i systematisk teologi.

**Hans
Kvalbein**

**Ole
Modalsli**

**Olav Guttorm
Myklebust**

**Kjell Olav
Sannes**

**Axel
Smith**

**Andreas
Aarflot**

**Lars
Østnor**

Axel Smith, fakultetslektor, f. 1924, Tidligere lektor ved Volda og Bergen lærerskoler, foreleser over systematisk teologi, — er nestformann i Instituttrådet.

Andreas Aarflot, dosent, f. 1924, tidligere sekretær i Indremisjonen og prest i Royken, har bl. a. skrevet Norsk kirkehistorie Bd. II, 1967, «Kirke og Stat i Norge», 1969, «Tro og lydighet, Studier i Hans Nielsen Huges kristendomsforståelse», 1970, «Hans Nielsen Hauge. Liv og budskap», 1971, foreleser over kirkehistorie.

Lars Østnor, f. 1939, nå lektor i systematisk teologi ved Diakonhjemmet, vitenskapelig assistent fra høsten 1968 til sommeren 1972 vil vi heller ikke unnlate å ta med her.

Forøvrig har Instituttet alltid en del hjelpelærere, og vi nevner da våre 4 metodikklærere: Øvingslærer Elsa Joranger for barneskolen, adjunkt Ragna Eggen for ungdomsskolen, lektor Egil Elseth for gymnaset og pastor Thorvald Kolshus for konfirmasjonsmetodikken.

Nye teologi-studenter på Menighetsfakultetet 1973/1

Erik Blomstrøm
Roald Byberg
Oddbjørn Bo
Georg Børresen
Birger Henrik Fossum
Ingvar Hindenes
Dag Håland
Per Arnar Haaland
Knut Inge Johnsen
Bjørn Sverre Kolshus
Paul Leer-Salvesen
Gunnar Nesse
Kari Revheim
Øystein Rønhovde
Leiv Gunnar Skiftun
Stig Johan Syvertsen
Olav Tveiterås
Helge Unneland

Prestegjeld:

Tromsøy
Klepp
Randaberg
Holmen
Kråkstad
Lindås
Madla
Mandal
Os
Tune
Oddernes
Finnås
Arna
Arna
Hjelmeland
Sarpsborg
Slettebakken

Prosti:

Tromsø Domprosti
Jæren
Hetland
Asker og Bærum
Follo
Nord Hordaland
Stavanger domprosti
Mandal
Midthordland
Vestre Borgesyssel
Kr.sand domprosti
Sunnhordland
Osterøy
Osterøy
Ryfylke
Vestre Borgesyssel
Stavanger domprosti
Bergen domprosti

Prekenen som menighetshandling

Av Erling Utne

Prekenens fornyelse er noe av det viktigste som det må arbeides med i våre menigheter. Det er ikke til å komme bort fra at ikke alle kirkegjengere lenger vurderer prekenen høyt. Det er en farlig tendens! Det henger sammen med flere ting. Vi prester er ikke alltid så gode predikanter. Men det er viktig at dere som kommer til gudstjenesten blir *medarbeidere på prekenens fornyelse*.

Mange har ikke forstått at prekenen er en vesentlig del av *menighetens* gudstjeneste, og at den er en *menighetshandling* og ikke en soloprestasjon av predikanten.

Prekenen er *menighetens* forkynnelse av Kristus på det sted det prekes. Selv om menigheten ikke direkte arbeider med prekenens forberedelse, så skulle den *indirekte* arbeide med ved å forberede den i forbønn. Predikanten er menighetens predikant. Han er innsatt for å målbære menighetens tro. Den er ikke en privatpersons talevirksomhet eller en prestasjon i vel-talenhet. Prekenen er kirkens offentlige bekjennesle av hva menigheten tror.

Det blir særlig klart for oss når vi har noen med oss i kirken som vi gjerne vil vinne for Kristus. Presten målbærer, når han preker, vår felles tro og vårt felles vitnesbyrd om troen for dem som vi har bedt med oss. Vi venter nettopp at han skal bære fram et klart vitnesbyrd

om hva som vi som forsamling tror og bekjenner. Han gjør det på våre vegne. Han er vår munn. Vi har ikke alle nådegaver til å preke og vi kan ikke alle preke i munnen på hverandre.

Skal vi få bedre prekener, så må alle de troende bli seg bevisst sitt ansvar for prekenen. Vi må be mer for prekenen! Derfor blant annet hilses presten med menighetens bønn i hver gudstjeneste: «Herren være med din Ånd», — nemlig så du får nåde til å forkynne Guds ord rett og virkekraftig til sjelers frelse og vår oppbyggelse i dag!

Predikanten trenger menighetens nærvær ikke bare som *passiv, kritisk* størrelse, men som *aktiv, forbedende* forsamling. Denne innstilling er meget viktig forat en preken skal lykkes. Presten må ha visshet for at menigheten anser prekenen som en vesentlig del av gudstjenesten, som en *felleshandling*. Det er en slik innstilling som gir trygghet og ny frimodighet til predikantene. Det frir dem også fra skjødesløs forberedelse av sin preken. Prekenen er et liturgisk høydepunkt i gudstjenesten. Guds ords forkynnelse om Kristus midt i en vantro verden.

De modne kristne må også tale med sine prester om deres prekener og gi positiv veiledning og råd om hva de tror fattes i deres forkynnelser. Likeledes hva de tror menigheten trenger høre mere om. På enhver prekestol burde det stå: Fra dette

sted forkynter — — — *menighet*
Kristus!

Prekenen er ikke «prestens halvtime på stolen», men en menighets-handling. Er du vekket for ditt med-ansvar for prekenen? — En viktig del av din prekenforberedelse er ikke minst at du leser teksten igjen-nom før du går i kirken. Og at

du taler med dine medkristne og andre om den når du forlater kirken. Prekenen — utleggelsen av Guds ord — er det viktigste ledd i vår høymesse ifølge luthersk syn. Hvis vi ikke leser Guds ord og preker over det, var det bedre at vi ikke kom sammen, sier Luther.

Søknadsfrist for opptak ved Menighetsfakultetets Institutt for kristendoms-kunnskap

Institutt for kristendoms-kunnskap gjør oppmerksom på at fristen for søknad til instituttet er 1. mai og 15. nov. for opptak etterfølgende semester. Fristen er nødvendig av hensyn til seminargruppene som skal organiseres og gis plass på timeplanen. De som søker etter fris-

ten kan ikke rekne med å bli tatt opp. Av hensyn til vanlig praksis ved universitetene, vil det bli gjort unntak for søkere som har universi-tetseksamen bak seg, men også disse vil en be om så vidt mulig å over-holde den nevnte fristen.

Professor Hallesby og hustrus legat

Legatet er opprettet til fremme av vitenskapelig forskning i teoretisk og praktisk teologi. Rentene skal anvendes til stipendier for kandidater og yngre prester (under 50 år) som er utgått fra Menighetsfakultetet og står på Skriftens og bekvinnens grunn, fortrinnsvis til studier under tjeneste-frihet, hjemme eller i utlandet.

Søknaden sendes til Menighetsfakultetets lærerråd på dertil bestemt skjema. Den må være utførlig begrunnet og studieformålet klart angitt. Det vil ansees som en fordel om man i tillegg til søknaden gir en nærmere moti-vering for sine studieplaner. Det samme gjelder for søkere innenfor praktisk teologi og kirkeliv.

Rapport om anvendelsen av stipendiet sendes Menighetsfakultetets lærerråd.

Søknadsfristen er satt til 30. april. Resultatet av utdelingen kunngjøres 15. juni.

Søknadsskjema fås ved henvendelse til Menighetsfakultetets administrasjon, Gydass vei 4, Oslo 3.

Praktikumsturen våren 1973

Gode tradisjonar skal vi halda på, og om mogeleg gjera enda betre. Og ein av disse er den årvisse turen praktikumskullet ved MF gjer på ettervinteren. Dette året dreg 50 kandidatar ut til det aktive arbeidet rundt om i kyrkjelydane i tida 16.—26. mars. Menighetsfakultetet vil og på denne måten understreke den nære tilknytninga til kyrkjelydar og organisasjonar i vår kyrkje. Turen er såleis ikkje tenkt som ein ferietur. Den går tvert i mot inn i undervisninga og er obligatorisk for alle. Og då er det nettopp viktig å få kontakt med eit så variert arbeid som råd er.

Tidlegare har kandidatane reist til Stavanger i samla flokk for så å dela seg der i ein sør- og nordgåande halvpart. Denne gongen vil vi freista noko nytt, då det har vore eit ynskje frå kandidatane og ikkje minst frå kyrkjelydar som før har falle utan for reiseruta vår. Og dette gjer vi med glede og forventning, for vi trur at andre deler av landet vårt og har noko å gje oss.

Ein halvpart reiser til Stavanger og er gjester hjå NMS. Dei får då med seg mykje av organisasjons- og kyrkjeliv på den kanten av landet. Dertil skal det vera gudstenester om sundagen 18. mars der kandidatar og lærarar preikar. Ein del møte og institusjonsvitjingar står på programmet. Tysdag 20. mars går så turen til Kopervik/Torvastad.

onsdag 21. Haugesund (Rossabø), torsdag 22. Stord/Bømlo. Leiarar for denne delen av turen blir fakultetslektor Ingemann Ellingsen, vit. ass. Tore Kopperud og administrasjons-sjef Erling Servan.

Den andre halvparten dreg til Trondheim og møter der kyrkje og organisasjonar med deira serpreg. Gudstenester, møte og omvising i Nidaros Domkyrkje høyrer her med. Måndag 19. mars går så turen til Åndalsnes/Måndalen (Voll kyrkje), tysdag 20. Frei/Kristiansund N., onsdag 21. Molde og torsdag 22. Langevåg/Ålesund (Volsdalen kyrkje). Leiarar for denne flokken blir rektor Erling Utne og landssekretær Gunnvald Bjotveit.

Fredag møtest så heile flokken i Bergen i middagstida og skal vera til over helga. Og her vil vi så ha same programopplegget som i Stavanger og Trondheim. Alle tre stader skal vi møta Biskopen eller hans vikar.

Vi vonar at turen vil gje nye impulsar til kandidatane og MF, men og at vi kan få vera gode ambassadørar for vårt kjære fakultet. Det er denne vekselvirkninga vi gjerne ynskjer. Ver med og bed for turen og det Guds ord som blir sådd — at Gud må få velsigna og gjera sin gjerning til liv og sæle.

Gunnvald Bjotveit
landssekretær.